

F. t. l. vedr. forældremyndighed og samvær

revse ifølge Nudansk Ordbog bl.a. betyder »at irettesætte«, så må forældre ikke længere skælde deres børn ud. Og dermed ville den foreslåede lovændring fjerne »den sidste del af forældrenes metodefrihed« i opdragelsen.

Disse bekymringer er grundløse, for i almindelighed er sådanne forhold overhovedet ikke strafbare. En ophævelse af revselsesretten vil som nævnt »kun« betyde, at vold mod børn er strafbar i samme omfang som vold mod andre mennesker.

Desuden har samfundet gennem snart mange år bedt de personer, der omgås og passer på børn i dagtimerne – i mange tilfælde det meste af børnenes vågentid – om at klare problemer *uden* at slå. Det hændes ikke sjældent, at dagplejemødre, folkeskolelærere og pædagoger står i situationer, hvor de skal forhindre, at børn løber ud på vejen, eller at de skal forklare et barn, at det er forkert at skære dækkene op på de øvrige elevers cykler. Også politiet skal klare grove provokationer fra børns og unges side uden at bruge vold. Hvorfor skulle forældrene så ikke kunne omgås deres egne børn uden brug af fysisk afstraffelse?

Endnu en indvending mod afskaffelse af revselsesretten er, at forældre, hvis de ikke må bruge *fysisk* afstraffelse, vil bruge psykisk vold i stedet, f.eks. i form af ugelang stuearrest eller tavshed over for barnet. Disse metoder bryder ingen børn sig om, og de er særdeles skadelige for forholdet mellem barn og voksen – og for barnets psyke.

Lovgivning – sanktion eller signal?

Det er som fremhævet ikke forslagsstillernes intention med dette lovforslag, at flere forældre skal straffes – tværtimod. Som påpeget ovenfor af lektor Jørn Vestergaard vil lovændringen næppe medføre mærkbart større eller flere straffe til forældre, der slår deres børn.

Men det er efter forslagsstillernes opfattelse vigtigt at sende et utvetydigt signal til forældrene om, at fysisk afstraffelse som led i opdragelsen er uacceptabelt. Signaleffekten er imidlertid blevet kritiseret fra flere sider, bl.a. under Folketingets førstebehandling af L 222 i 1996. Kritikken går på, at der skal lovgives med henblik på sanktioner og håndhævelse af lovgivningen, *ikke* med baggrund i signaler eller for at skabe eller støtte en holdningsændring.

Det er naturligvis vigtigt, at lovgivning og retspraksis følges ad. Det er imidlertid forkert at påstå, at der ikke lovgives med henblik på signalværdi. For nylig blev der fremsat forslag om ændring af straffeloven, således at personer, der begår grov miljøkriminalitet, kan idømmes fængsel i op til 4 år. Tidligere var strafferammen på dette område 2 år, men end-

nu er der stort set kun uddelt bøder til personer, der har brudt miljølovgivningen. Forhøjelsen af strafferammen fra de 2 til 4 år vil derfor være lovgivernes *signal* til domstolene om, at samfundet tager miljøforbrydelser mere alvorligt end tidligere, ligesom nærværende lovforslag er et signal om, at børn skal respekteres på lige fod med andre mennesker. Derudover gælder det almindelige princip for et hvilket som helst påbud eller forbud, at et af formålene – velsagtens det primære – er det generalpræventive: Hvad accepterer samfundet, og hvad accepterer samfundet ikke? Straf og sanktioner er en naturlig følge af al lovgivning, men forhåbningen er selvfølgelig, at lovgivningen sætter nogle grænser for uacceptabel adfærd, som respekteres af de fleste. Derfor er signalværdien central for alle love.

Lovændring og oplysning skal gå hånd i hånd

I Danmark er det således stadig en udbredt opfattelse, at mildere grad af fysisk afstraffelse er et naturligt led i børneopdragelsen. En skærpet lovgivning ændrer ikke i sig selv befolkningens holdning til spørgsmålet, men det er vigtigt, at der fra politisk side sendes et klart signal om, at det er strafbart at slå børn.

Oplysning og kendskab til reglerne er vigtig i denne forbindelse, men en forudsætning for, at en oplysningskampagne kan få gennemslagskraft, er, at lovgivningen er entydig og ikke så vagt formuleret som den eksisterende danske bestemmelse. En klar lovgivning på området og en klar information om intentionerne er vigtige forudsætninger for at ændre befolkningens holdning til spørgsmålet om anvendelse af fysisk afstraffelse af børn.

Lovgivningen alene fører imidlertid ikke til omfattende holdningsændringer. Det er derfor vigtigt, at en lovændring ikke kommer til at stå alene, men går hånd i hånd med en omfattende og bredspektret oplysningskampagne og en bred debat om emnet. Grundlaget for en sådan debat er til stede med de publikationer og høringer, som Red Barnet og Børnerådet har taget initiativ til de forløbne 3 år.

*Bemærkninger til lovforslagets enkelte punkter**Til § 1*

I 1982 anbefalede Nordisk Råd ensartede lovbestemmelser om forbud mod fysisk afstraffelse eller anden krænkende behandling af børn. Det skete på baggrund af, at der i Sverige, Norge og Finland i løbet af 1970'erne og 1980'erne blev gennemført klare revselsesforbud, som indebærer, at fysisk vold i forbindelse med opdragelse er strafbart i samme omfang som vold i andre sammenhænge. Lovgivningen